

УДК 930

Дембіцька Л. - ст. гр. Д-31

Гусятинський коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Науковий керівник: Зеленська Т.А

Юність – етап дозрівання і розвитку людини, що лежить між дитинством і дорослістю. Хронологічний вік (в даному випадку від 15 до 20 років), а точніше певний рівень розвитку індивіда, прямо чи опосередковано визначає його соціальне становище, характер діяльності, діапазон соціальних ролей.

Слово «юність» означає фазу переходу від залежного дитинства до самостійної і відповідальної дорослості, що передбачає з одного боку завершення фізичного, статевого дозрівання, з другого боку – досягнення соціальної зрілості.

«Соціалізація» - це сукупність всіх соціальних і психологічних процесів, через які індивід засвоює систему знань, норм і цінностей, що дозволяє йому функціонувати в якості повноправного члена суспільства.

Основний висновок сучасної теорії соціалізації і соціології виховання полягає в тому, що особистість, що формується не є об'єктом зовнішніх впливів, а є активним суб'єктом саморозвитку. Сучасні засоби навчання, сучасна технологія і спосіб життя є принципово не сумісними з авторитарними методами виховання, потребують рівності демократії і свободи.

Згідно Шпрангера юнацький вік у дівчаток тягнеться з 13 до 19 років, у хлопчиків з 14 до 22. Це перш за все стадія духовного розвитку, який пов'язаний з комплексом психофізіологічних процесів. Головні новоутворення цього часу згідно Шпрангера – це відкриття «Я», розвиток рефлексії, усвідомлення власної індивідуальності, поява життєвого плану, установка на свідому побудову власного життя, поступове вrostання в різні сфери життя.

Теорія Шпрангера була конкретизована і розвинена Шарлотою Бюлер, яка приділила високу увагу розграниченню біологічного та культурного дозрівання, котрі не співпадають ні по строках, ні по змісту.

Курт Левін розглядав юність, як соціальне – психологічне явище, пов'язуючи психічний розвиток особистості зі зміною її соціального становища. Ставлячи життєвий світ дитини в залежність від його оточення, Курт Левін залишає в тіні його загально – соціальні детермінанти.

Видатний Швейцарський психолог Жорж Піаже сконцентрував свою увагу на специфіці юнацького мислення. Схильність до теоретизування в юнацькому віці стає віковою особливістю, створюються власні теорії політики, філософії, формули щастя і кохання. Зосередивши всю увагу на когнітивно-пізнавальних процесах, Жорж Піаже залишає в тіні розвиток мотиваційної сфери та емоційного життя дитини.

Зігмунд Дройд не створив систематичної теорії юнацького віку, але висунув цілий ряд важливих положень про природу підліткової і юнацької сексуальності, емоційних процесів і особливостей розвитку юнацької особистості.

Як зазначає багато інших авторів, ведучою сферою діяльності в юності стає праця з витікаючою диференціацією професійних ролей. Освіта, що продовжується на цьому етапі розвитку є уже не загальною, а спеціальною, професійною, а саме навчання в вузі може розглядатись, як вид трудової діяльності.